

רע"פ 2136/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 2136/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 19.1.2015, בעפ"ג 18974-12-14, שניתן על-ידי כב' השופטים: ר' יעקבי; ב' גרינברגר; ר' וינוגרד

בשם המבקש: עו"ד רעות רוזנר; עו"ד מיכל רובינשטיין

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: ר' יעקובי; ב' גרינברגר; ר' וינוגרד), בעפ"ג 18974-12-14, מיום 19.1.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום לנוער בירושלים (כב' השופטת א' מולד) (להלן: בית המשפט לנוער), בת"פ 16948-05-13, מיום 26.10.2014.

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). מכתב האישום המתוקן, אשר הוגש נגד המבקש, עולה כי ביום 24.2.2012, תקף המבקש מתנדבת ושוטר (להלן: השוטרים), באמצעות דחיפה, בעיטה ואגרופים, עת שאלה נקראו להפריד בין נצים, בקטטה אשר פרצה בכיכר החתולות בירושלים. בתגובה לכך, עצרו השוטרים את המבקש, אזקו אותו, והושיבו אותו בניידת המשטרה. לאחר זאת, התקהלו סביב הניידת כעשרה קטינים והחלו לבעוט בה, תוך שהם מנסים לפתוח את דלתות הניידת, לצורך הוצאת המבקש הימנה. משנפתחה דלת הניידת הימנית האחורית, על-ידי אחד הקטינים, חמק המבקש החוצה מן הניידת והחל לנוס מהמקום, תוך שהוא אזוק. לאחר מרדף קצר, נתפס המבקש על-ידי השוטרים. במהלך האירוע נשא המבקש אולר בכליו.
3. בגזר דינו, נתן בית המשפט לנוער דעתו, לנסיבות העבירה החמורות, ולעובדה כי המבקש הודה במיחוס לו בכתב האישום, רק לאחר שנמסרה עדותם של מספר עדי תביעה. בית המשפט לנוער ציין, כי המבקש נטל אחריות חלקית בלבד על מעשיו, כעולה מתסקירי המבחן שהוגשו בעניינו. נוכח האמור, השית בית המשפט לנוער על המבקש, את העונשים הבאים: מאסר על תנאי בן 3 חודשים, למשך 24 חודשים, לבל יעבור המבקש עבירה של תקיפת שוטרים; ו-50 שעות שירות לתועלת הציבור.
4. המבקש לא השלים עם תוצאה זו, וערער לבית המשפט המחוזי בירושלים בטענה כי לא היה מקום להרשיעו בדין. בערעורו טען המבקש, כי בעת ביצוע העבירה הוא היה קטין, וכי חלפו למעלה משנתיים בין מועד ביצועה של העבירה, לבין הרשעתו על-ידי בית המשפט לנוער. עוד טען המבקש, כי ראוי ליתן משקל לעובדה כי הוא לא הסתבך בפלילים מאז האירוע האמור, כמו גם לנסיבות חייו הקשות.
5. בית המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירה שביצע המבקש, וציין כי זו "מקימה את האינטרס הציבורי בהרשעה, ולא נראה כי השיקולים שמנה [המבקש] בתמיכה להימנעות מהרשעה, יש בהם כדי לגבור על החומרה הטמונה בעבירה עצמה". עמדה זו תמך בית המשפט המחוזי, בכלל שלפיו הימנעות מהרשעה היא בגדר "חריג שבחריגים" (רע"פ 4919/13 יידרמן נ' מדינת ישראל (28.7.2013)); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.2014)). לכך, הוסיף בית המשפט המחוזי את נטילת האחריות החלקית בלבד על-ידי המבקש. לאחר זאת, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, והותיר את הרשעתו של המבקש על כנה.

הבקשה לרשות ערעור

6. הבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי נסובה, בעיקרה, על הטענה לפיה היותו של המבקש קטין בעת ביצוע העבירה, מצדיקה הימנעות מהרשעתו. לשיטתו של המבקש, מטרת שיקומו של הקטין, אמורה לעמוד בראש סדר העדיפויות של בית המשפט בעת גזירת עונשו. טענה זאת נתמכת, לעמדתו של המבקש, על-ידי סעיף 1א(א) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער), לפיו,

על נקיטת הליכים נגד קטין להיעשות, תוך "מתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו, שילובו בחברה, ותקנת השבים". המבקש מדגיש, כי הכלל שלפיו הימנעות מהרשעה תתרחש במקרים חריגים במיוחד, אינו משקף נכונה את ההלכה בעניינם של קטינים. עוד טוען המבקש, כי נסיבות חייו אינן פשוטות, וחרף זאת, הוא השתלב בקורסים שונים, באמצעות ארגון הג'וינט בישראל, והוא עתיד להתגייס לצה"ל בקרוב. כחיזוק לעמדתו מוסיף המבקש, את המלצת שירות המבחן בעניינו, לפיה יש מקום להימנע מהרשעתו בדיון.

דיון והכרעה

7. לאחר שבחנתי את הבקשה לרשות ערעור המונחת בפניי, ואת נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי בקשה זו אינה עונה על אמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה, למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי". בקשה זו אינה מעוררת שאלה משפטיות כבדת משקל, בעלת השלכות ציבוריות רחבות היקף, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, והיא אינה מקימה חשש כי נגרם למבקש אי-צדק או עיוות דין חמור (רע"פ 1976/15 לויצקי נ' מדינת ישראל (26.3.2015); רע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015); רע"פ 1905/15 משעול נ' מדינת ישראל (24.3.2015)). מטעם זה בלבד, אינני נעתר לבקשת המבקש, ליתן לו רשות ערעור.

8. אתיחס בקצרה, למעלה מן הדרוש, גם לגופו של עניין.

הימנעות מהרשעה של נאשם שביצע עבירה תתרחש במשורה, כפי שציינתי ברע"פ 5100/14 מסארווה נ' מדינת ישראל (28.7.2014):

תוצאה של הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא תוצאה חריגה, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שני תנאים מצטברים נקבעו, על מנת להימנע מהרשעה: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), פסקה 7 לפסק-דין של השופט ד' דורנר) (ראו גם: רע"פ 1931/15 מויססנקו נ' מדינת ישראל (26.3.2015))

טוען המבקש, כי הרשעתו תגרום לפגיעה חמורה בשיקומו, ולכן עניינו נמנה על אותם "מקרים מיוחדים ויוצאי דופן", בהם ראוי לבטל את הרשעתו. המבקש הוסיף וטען, כי ראוי ליתן משקל מיוחד לעובדה שהוא הורשע בביצוע עבירה, בהיותו קטין. אין בידי לקבל את טענתו זו של המבקש. כפי שהדגשתי במקום אחר:

"אין מקום להניח כי כל הרשעה של קטין צפויה לפגוע, מניה וביה, באופן מהותי באפשרותו להשתקם, ולפיכך גם לגבי קטין, לא מתייתרת הדרישה להראות כי צפוי לנאשם נזק קונקרטי. זאת, חרף מעמדם של שיקולי השיקום, אשר זוכים למשקל מיוחד במסגרת שיקולי הענישה של קטינים" (רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.2014)).

אינני מוצא, כי צפוי למבקש נזק משמעותי אשר יש בו, כשלעצמו, כדי להטות את הכף ולהוביל לביטול הרשעתו,

וזאת, על אף היותו קטין בעת ביצוע העבירה. כמו-כן, ואף חשוב מכך, חומרת העבירה ונסיבותיה מצביעות, לשיטתי, על חוסר האפשרות "לותר" על ההרשעה, והמסקנה המתבקשת היא הותרת הרשעתו של המבקש על כנה. המעשים אשר בגינם הורשע המבקש, הינם חמורים על-פי כל אמת מידה, ומעידים על התנהלות עבריינית וחסרת מורא מהחוק, מצידו של המבקש. יפים, בהקשר זה, דבריו של השופט ס' ג'ובראן ברע"פ 5579/10 קריה נ' מדינת ישראל (2.8.2010):

"יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית".

9. לבסוף, אציין כי התרשמתי שהמבקש מגלה סימנים חיוביים בתהליך השיקומי, תוך ניסיון להשתלב בחברה וחזרה לדרך הישר. יש לקוות, כי ימשיך המבקש במגמה זו, גם בעתיד.

10. סוף דבר, דין הבקשה לרשות ערעור להידחות.

ניתנה היום, ט' בניסן התשע"ה (29.3.2015).

שׁוֹפֵט